

Відповідь компетентного органу Італії на Опитувальник

щодо податкових наслідків для компаній та фізичних осіб, які можуть виникнути у зв'язку з вимушеним переміщенням таких осіб з України до Італії в результаті російського вторгнення

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

1) Наявність угоди про уникнення подвійного оподаткування з Україною

В двосторонніх відносинах між Україною та Італією діє Угода про уникнення подвійного оподаткування між Україною та Італією, укладена в Києві 26 лютого 1997 року, яка набула чинності 25 лютого 2003 року.

- а. Чи існують будь-які спеціальні процедури, передбачені внутрішнім законодавством Італії, яких необхідно дотримуватися фізичній особі, яка може бути платником податків у Італії, щоб скористатися перевагами Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Україною (тобто звільнення від оподаткування, знижені податкові ставки, податковий кредит тощо), або відповідно до яких такі переваги надаються в Італії?

Відповідь: Фізичні особи повинні надати довідку про податкове резидентство, видану українськими податковими органами, щоб скористатися перевагами Конвенції.

2) Спеціальні норми в податковому законодавстві, що застосовуються до громадян України у 2022 році

- а. Чи діють у внутрішньому законодавстві Італії положення, спрямовані на регулювання/пом'якшення/роз'яснення податкових наслідків, які можуть виникнути у зв'язку з прибуттям громадян України до Італії внаслідок війни (тобто, у зв'язку з безпрецедентним характером подій)?

Відповідь: Наразі не існує спеціального внутрішнього податкового положення, яке б регулювало особливе становище громадян України, які перебувають в Італії внаслідок війни.

3) Визначення статусу податкового резидента для фізичної особи

- а. Які критерії визначення податкового резидентства фізичної особи в Італії?

Відповідь: Для цілей прибуткового податку, згідно зі статтею 2 Кодексу прибуткового податку Італії, Декрету Президента № 917/86, (TUIR), фізична особа вважається резидентом Італії, якщо вона зареєстрована в Реєстрі резидентів (A.P.R.) або має місце проживання чи місцезнаходження на території Італії відповідно до Цивільного кодексу протягом більшої частини податкового періоду, а саме, щонайменше 183 дні (або 184 дні у випадку високосного року). Податковий рік для фізичних осіб відповідає календарному року.

- б. Які факти та обставини будуть враховуватися податковими органами Італії при прийнятті рішення про резидентство фізичної особи та яким чином ці факти та обставини повинні бути обґрунтовані?

Відповідь: Для визначення періоду часу перебування на території Італії беруться до уваги деякі фактичні обставини, наприклад, споживання електроенергії та наявність трудового договору. Тимчасова відсутність або подорожі не беруться до уваги при визначенні періодів постійного проживання в Італії.

- c. Яким чином застосовуються положення "tie-breaker rule", визначені у статті 4 Угоди про уникнення подвійного оподаткування з Україною, якщо український податковий орган продовжує вважати фізичну особу податковим резидентом України? Зокрема, за яких обставин Італія буде розглядати фізичних осіб, які покинули Україну через російське вторгнення, як таких, що мають:

- «постійне житло, доступне» для них у Італії?
- їх «центр життєвих інтересів» в Італії?

Відповідь: Стаття 4(2) Конвенції відповідає моделі ОЕСР. Критерії «наявність постійного житла» та «центр життєвих інтересів» повинні братися до уваги для того, щоб визначити, чи є особа резидентом Італії. Іншими словами, для визначення податкового резидентства італійське податкове агентство аналізує справу відповідно до національного законодавства, а у випадку подвійного резидентства застосовуються принципи ст. 4(2).

Загалом, слід зазначити, що застосування вищезазначених принципів, встановлених статтею 4(2), залежить від конкретних обставин кожного окремого випадку, які можуть бути перевірені податковими органами лише в контексті оціночної діяльності.

- d. Припустимо, що фізична особа є податковим резидентом України. Чи потрібна довідка про резидентство, видана в Україні, для податкових органів Італії для підтвердження такого статусу?

Відповідь: Так. За загальним правилом, фізична особа, яка бажає скористатися перевагами Конвенції, повинна надати довідку про податкове резидентство, видану податковими органами країни резидентства.

- e. Чи приймуть вони довідку, видану в електронному вигляді (чи її потрібно видавати по-старому і ставити апостиль)?

Відповідь: Якщо податковий орган України передбачає видачу довідки в електронному вигляді, документ має передбачати можливість верифікації.

<https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/web/guest/schede/rimborsi/convenzioni-contro-le-doppie-imposizioni/faq-convenzioni-contro-le-doppie-imposizioni>.

4) Податки, що застосовуються в Італії

- a. Чи вважається фізична особа податковим резидентом у Італії та чи підлягає вона оподаткуванню з доходу, отриманого в будь-якій країні світу, або ж податкове зобов'язання буде обмежено доходом з джерел у Італії?

Відповідь: Так, фізична особа, яка є резидентом Італії, вона зобов'язана сплачувати податок зі всіх своїх загальносвітових доходів.

- b. Які податки, що стягуються в Італії, можуть бути застосовані до доходу фізичної особи, яка прибула до Італії з причин, що викликали вимушену міграцію, за умови, що ця особа:

- кваліфікується як податковий резидент у Італії?
- не кваліфікується як податковий резидент у Італії?

Відповідь: Податок, що стягується з фізичних осіб, - це податок на доходи фізичних осіб (ПДФО), який застосовується до сукупного доходу фізичної особи.

Для резидентів сукупний дохід складається з усіх доходів, незалежно від джерела. Деякі витрати ("витрати, що підлягають вирахуванню") можуть зменшити загальний дохід (наприклад, внески на соціальне забезпечення або пожертвування неприбутковим організаціям). Валовий податок розраховується шляхом застосування прогресивної ставки до загального доходу.

Для нерезидентів сукупний дохід складається лише з доходу, отриманого в Італії. Нерезиденти можуть віднімати від загального доходу лише певні витрати, що підлягають вирахуванню (наприклад, пожертвування).

Для отримання додаткової інформації, будь ласка, відвідайте веб-сайт Італійської податкового агентства (посилання нижче).

<https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/web/english/personal-income-tax-rates-and-calculation>

с. За умови, що фізична особа кваліфікується як податковий резидент у Італії, які ставки податку застосовуються до:

- доходу від трудової діяльності, отриманого в Італії?

Відповідь: Відповідно до статті 11 TUIR, прогресивне оподаткування застосовується до загальносвітового доходу (IRPEF) за наступними ставками податку на загальний дохід, за вирахуванням витрат, що підлягають вирахуванню, зазначених у статті 10 TUIR:

- до 15 000 євро – 23%;
 - понад 15 000 євро і до 28 000 євро – 25%;
 - понад 28 000 євро і до 50 000 євро – 35 %;
 - понад 50 000 євро – 43 %.
- доходу від трудової діяльності, отриманого з джерел за кордоном (тобто в іншому місці, а не в Італії)?
- за загальним правилом, фізичні особи-резиденти оподатковують всі свої загальносвітові доходи; податки, сплачені за кордоном, зараховуються до податкового кредиту.
- доходів від будь-якої підприємницької діяльності такої особи, що здійснюється за кордоном?

Відповідь: Доходи від підприємницької та професійної діяльності, отримані за кордоном, включаються до оподаткованого доходу цих категорій, що виникає в Італії. Загалом, оподатковуваним доходом від підприємницької діяльності є дохід, отриманий в результаті підприємницької діяльності відповідно до розрахованого комерційного прибутку чи збитку, з урахуванням коригувань, передбачених спеціальними податковими правилами (стаття 56 TUIR). За загальним правилом, підприємницький дохід, який підпадає під категорію доходу від самостійної зайнятості (redditi di lavoro autonomo), оподатковується за тими ж прогресивними податковими ставками, що застосовуються до доходів від зайнятості. Спеціальний режим

застосовується до платників податків, які відповідають певним вимогам (річний дохід менше 85.000 євро та витрати менше 20.000 євро). Режим передбачає спеціальний розрахунок податкової бази та ставку податку 15%.

- **доходів у вигляді дивідендів , отриманих із джерел за кордоном?**

Відповідь: За загальним правилом, прибуток фізичних осіб-резидентів Італії від участі в компаніях-нерезидентах підлягає оподаткуванню; застосовується звичайна ставка податку: 26 %. Дивіденди як від істотної, так і від неістотної участі, що не пов'язана з підприємницькою діяльністю, оподатковуються податком у розмірі 26 %. Якщо участь є професійною, лише 58,14 % доходу має бути включено до оподатковуваного доходу, який оподатковується податком на доходи фізичних осіб за прогресивною ставкою, незалежно від того, чи є ця участь істотною.

- **виплати відсотків за вкладами на банківських рахунках за кордоном?**

Відповідь: Загальна ставка становить 26 %. Однак ставка 12,5 % застосовується до відсотків за італійськими державними облігаціями та аналогічними облігаціями, випущеними країнами, включеними до «білого списку».

- **доходів від продажу рухомого та нерухомого майна за кордоном?**

Відповідь: До прибутку від продажу акцій, реалізованих в рамках ведення бізнесу, застосовується звільнення від часткової участі. Загалом, інші доходи від продажу акцій підлягають оподаткуванню за ставкою 26 %.

- **доходу від майна та коштів, отриманих у спадщину?**

Відповідь: В Італії спадщина виникає в момент смерті. У випадку спадщини померлого, який не є резидентом Італії, податки на спадщину застосовуються лише до активів (рухомого, нерухомого майна та прав), що знаходяться в Італії на дату виникнення спадщини. При спадкуванні майна померлого, який є резидентом Італії, податки застосовуються до всіх активів померлого (по всьому світу).

Податки на спадщину застосовуються до всієї вартості майна, включаючи рухоме і нерухоме майно та інші права. Закон передбачає вирахування певних зобов'язань (наприклад, витрати на похорон).

Ставки залежать від родинних зв'язків бенефіціара з померлим.

Подружжя та діти: 4 % від вартості майна з вирахуванням 1 млн євро на кожного бенефіціара.

Брати і сестри та близькі родичі (до четвертого ступеня спорідненості): 6 % з вирахуванням 1 млн євро на кожного брата чи сестру.

Всі інші випадки: 8 % без знижки.

Податки на передачу майна:

Якщо мова йде про нерухомість, спадщина також обкладається податками на передачу майна (реєстраційний податок у розмірі 2 % і кадастровий податок у розмірі 1 %).

Деякі активи взагалі не обкладаються податком на спадкове майно, наприклад, італійські казначейські облігації та договори страхування життя.

- **доходу від соціального забезпечення, на який така особа має право за кордоном?**

Відповідь: Що стосується соціального забезпечення, на яке така особа має право в Україні, то відповідно до пункту 3 статті 18 Угоди про уникнення подвійного оподаткування пенсії та інші подібні винагороди, а також будь-які анuitети, що не мають накопичувального характеру, які виплачуються за державним пенсійним планом як частина соціального забезпечення України, оподатковуються лише в Україні і, відповідно, звільняються від оподаткування в Італії. Ті ж самі винагороди, що мають накопичувальний характер, оподатковуються в Італії із застосуванням прогресивної шкали оподаткування відповідно до статті 11 TUIR.

- **інші види доходів з джерел за кордоном, якщо вони спеціально регулюються в Італії?**

Відповідь: Оподаткування в Італії кожного виду доходу регулюється ст. 67 ff. Зведеного закону про прибутковий податок (Testo Unico delle imposte dirette – TUIR).

5) Оподаткування українських підприємств, які продовжують використовувати працю фізичних осіб, які вимушено переміщені з України до Італії

- а. Якщо фізичні особи, які вимушено переміщені з України до Італії, продовжують працювати на свого українського роботодавця, перебуваючи в Італії:**

- **чи виникають в Італії в українського роботодавця зобов'язання щодо сплати податку на заробітну плату?**
- **...будь ласка, поясніть, коли виникають такі зобов'язання, а також деталі податкових зобов'язань українського роботодавця.**
- **чи може український роботодавець мати податкові зобов'язання в Італії щодо прибутку від своєї діяльності?**
- **...будь ласка, поясніть, коли виникають такі зобов'язання, а також деталі податкових зобов'язань українського роботодавця.**

Відповідь: Відповідно до статті 7 Конвенції про уникнення подвійного оподаткування, прибуток українських підприємств підлягає оподаткуванню в Італії лише в тому випадку, якщо підприємство здійснює діяльність в Італії через постійне представництво і в тій мірі, в якій прибуток відноситься до цього постійного представництва.

6) Усунення подвійного оподаткування

- а. Який метод використовується в Італії для усунення подвійного оподаткування (на підставі внутрішнього законодавства, з урахуванням Угоди про уникнення подвійного оподаткування з Україною)?**

Відповідь: З метою уникнення міжнародного подвійного оподаткування резидентам, які отримують доходи з іноземних джерел, надається податковий кредит з іноземного податку (ст. 165 TUIR). Сума кредиту є меншою з двох величин: (а) податок, фактично сплачений за кордоном, або (б) та частина IRPEF, яка пропорційна співвідношенню між іноземним доходом та сукупним доходом (без урахування збитків, перенесених з попередніх років у разі здійснення підприємницької діяльності). Якщо іноземний дохід отримано з

більш ніж однієї іноземної держави, то податкова знижка застосовується окремо щодо кожної країни (тобто з розрахунку щодо кожної країни). Кредит повинен бути заявлений, під загрозою штрафних санкцій, у податковій декларації за податковий рік, в якому іноземні податки були остаточно сплачені.

в. Які документи знадобляться для підтвердження сплати податків за кордоном?

Відповідь: Відповідно до Циркуляра № 9 від 5 березня 2015 року, платники податків, які претендують на усунення подвійного оподаткування, повинні надати:

- звіт, що ілюструє по кожній країні: суму доходу, отриманого за кордоном; суму податків, сплачених за кордоном; відповідний податковий кредит;
- податкові декларації, подані за кордоном;
- документи, що підтверджують сплату податків в іноземній державі;
- довідку, видана іноземним платником (за наявності);
- заяву про повернення коштів (за наявності), не заявлений у податковій декларації.

7) Дотримання податкових зобов'язань та звітності

а. Чи є обов'язковим подання податкової декларації для фізичної особи, яка:

- кваліфікується як податковий резидент у Італії, і за яких обставин таке подання є обов'язковим, якщо так?
- не кваліфікується як податковий резидент в Італії, та за яких обставин таке подання є обов'язковим, якщо так?

Відповідь: Так, згідно з DPR 600/73, платники податків-резиденти, які отримують доходи, що підлягають оподаткуванню IRPEF, зобов'язані подавати річну податкову декларацію, за винятком фізичних осіб, які отримують звільнені від оподаткування доходи або доходи, що підлягають остаточному оподаткуванню у джерела виплати, дохід від землі та будівель, що не перевищує 185,92 євро, дохід від житла, зайнятого власником, та/або будь-який інший дохід, для якого сукупний чистий податок до сплати не перевищує 10,33 євро. Платники податків, які зобов'язані вести бухгалтерський облік, повинні подавати податкову декларацію, навіть якщо вони не отримують жодного оподаткованого доходу. Працівники, які не мають інших доходів, окрім трудових, не зобов'язані подавати річну податкову декларацію, оскільки протягом року роботодавець утримує податок з трудового доходу і перераховує його до податкових органів. Якщо в кінці року підрахунок показує, що було утримано надлишковий податок, працівник має право на його відшкодування.

в. Які строки подання податкових декларацій з податків, що стягуються в Італії, зокрема, у випадках, зазначених у цьому Опитувальнику:

- про податки на доходи фізичних осіб для фізичної особи?

Відповідь: Це залежить від форми, яку платник податків повинен подати. Заздалегідь заповнена форма 730 (яка доступна для платників

податків з певними статтями доходу, як описано у відповіді на питання с) повинна бути подана до 30 вересня. Persone Fisiche Form повинна бути подана до 30 листопада.

- на податки на заробітну плату?

Відповідь: дивись вище.

- про податки для суб'єкта господарювання та самозайнятої особи?

Відповідь: 30 листопада.

с. Куди і як подавати податкові декларації? Чи можна їх подавати в електронному вигляді?

Відповідь: Фізичні особи можуть подавати податкову декларацію, використовуючи форму REDDITI PF або форму 730, залежно від типу доходу (форма 730 призначена для працівників та пенсіонерів, які отримують дохід від роботи за наймом, пенсію та деякі інші джерела, тоді як всі інші особи та платники податків, які не є резидентами Італії для цілей оподаткування протягом податкового року та/або протягом року подання податкової декларації, повинні подавати форму REDDITI PF).

Італійське податкове агентство надає платникам податків бланки та інструкції щодо заповнення обох форм. Форма Redditi PF також може бути подана лише за допомогою програмного забезпечення RedditiOnLine PF (IT), за допомогою якого можна заповнити форму, створити файл, який надсилається в електронному вигляді через онлайн-сервіси Податковим агентством та згенерувати платіжну форму F24.

Для полегшення заповнення річної податкової декларації платники податків можуть також використовувати наперед заповнену форму 730 та наперед заповнену форму Декларації про доходи, що надаються Агентством з доходів і зборів.

Для отримання додаткової інформації про цю послугу, будь ласка, перейдіть за цим посиланням:

<https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/web/english/how-and-when-to-file-a-tax-return>.

d. Чи зобов'язана особа отримати ідентифікаційний номер платника податків (ПН) у Італії для подання податкової декларації?

Якщо так...

- коли і як слід отримувати ПН особам, які прибувають до Італії з обставин, що спричинили вимушену міграцію, за умови, що така особа раніше не вважалася податковим резидентом в Італії ?
- чи можна отримати ПН онлайн для підприємств, які зобов'язані подавати податкові декларації в Італії, але розташовані в іншому місці?

Відповідь: Так, тому що в Італії податковий ідентифікаційний номер або податковий код є унікальним ідентифікатором платника податків у відносинах з державними органами.

Інструкцію для іноземних громадян про те, як подати заявку на отримання податкового ідентифікаційного номера в Італії, можна знайти за наступним посиланням:

<https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/web/english/nse/individuals/tax-identification-number-for-foreign-citizens>.

8) Сплата належного податку

- a. Які строки сплати податкових зобов'язань, зазначених у податковій декларації?
- b. Чи є можливість сплатити податок, що підлягає сплаті з-за кордону (тобто з українських банківських рахунків), сплатити його в іноземній валюті або в національній валюті Італії, але готівкою?

Відповідь: Платники податків сплачують податок на доходи фізичних осіб, додатковий регіональний прибутковий податок, додатковий муніципальний прибутковий податок. Сплата податку на доходи фізичних осіб (IRPEF) складається з авансового платежу на основі податків, що підлягають сплаті відповідно до декларації, поданої за попередній податковий рік, - одним або двома платежами - плюс балансуєчий платіж.

Якщо не буде надано відстрочку, залишок і перший платіж повинні бути сплачені до 30 червня року, в якому подається податкова декларація. Крайній термін сплати другого або єдиного платежу - 30 листопада.

Суми податків, що підлягають сплаті, можна сплатити, використовуючи форму F24.

9) Наслідки недотримання правил оподаткування

- a. Які наслідки для фізичної особи за невиконання обов'язків щодо подання звітності та порушення строків сплати податків (штрафи, пеня тощо)?

Відповідь: Адміністративні штрафи:

Знижений розмір штрафу застосовується, якщо податкова декларація подається протягом 90 днів після граничного терміну 30 листопада 2022 року.

Неподання податкової декларації в Італії тягне за собою штраф у розмірі від 120 % до 240 % від суми податків, що підлягають сплаті (мінімальний штраф 250 євро).

Мінімальні штрафи (від 250 до 1000 євро) застосовуються, якщо в декларації не зазначено податкових зобов'язань.

Несплата та/або несвоєчасна сплата податків, незалежно від їх виду та характеру, тягне за собою штраф у розмірі 30 % від несплаченого/несвоєчасно сплаченого податку. Однак, у випадках, коли затримка становить до 14 днів, пеня дорівнює 1 % на день; якщо затримка становить від 15 до 90 днів, пеня становить 15 %.

Відповідно до "процедури добровільного врегулювання простроченої заборгованості" (procedura del ravvedimento operoso, доступна, якщо італійські органи влади не розпочали процедуру нарахування податку), штрафні санкції зменшуються залежно від того, коли було здійснено прострочений платіж:

- Протягом 14 днів після кінцевого терміну сплати: 0,10 % від несплаченого/несвоєчасно сплаченого податку за кожен день прострочення;
- Від 15 до 30 днів: 1,5 %;
- Від 31 до 90 днів: 1,67 %;
- З 91-го дня до кінцевого терміну подачі податкової декларації: 3,75 %;
- До дати подання наступної податкової декларації: 4,29 %;
- До дати подання наступної податкової декларації - 5%.

Застосовуються встановлені законом відсотки (1,25 % у 2022 році та 5 % у 2023 році).

в. Яким чином ці штрафи (стягнення), якщо такі є, стягуються?

Відповідь: Агентство стягнення податків (Agenzia delle Entrate-Riscossione) вимагає сплати сум, які платник податків заборгував в результаті контрольної діяльності органу-кредитора, через «cartella di pagamento» (платіжний інструмент).

Для стягнення податків, віднесених до компетенції Агентства доходів, платіжний інструмент видається для актів, що є результатом звичайної контрольної діяльності щодо податків і зборів та пов'язаного з цим накладення штрафних санкцій.

Платіжний інструмент містить опис належних до сплати сум, повідомлення про необхідність виконання протягом 60 днів з моменту повідомлення, а також всю інформацію про способи оплати, включаючи розстрочку, і про те, як вимагати перегляду, призупинення або анулювання боргу шляхом звернення до установи-кредитора або шляхом звернення до суду.

Більше інформації з цього питання можна знайти за наступним посиланням:

<https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/schede/accertamenti/cartella-pagamento/scheda-informativa-cartpag?page=accertregolarizzazioni>.

10) Отримання сертифіката про резидентство

- а. За умови, що фізична особа вважається податковим резидентом Італії, яка стандартна процедура отримання сертифіката про резидентство від податкових органів Італії?**

Відповідь: Податковий сертифікат можна запросити в будь-якому місцевому відділенні Податкового агентства.

11) Посібник щодо податкових зобов'язань, доступний для фізичних осіб з України

Чи видав податковий орган Італії інструкцію, покликану допомогти особам, які покинули Україну через російське вторгнення, зрозуміти свої податкові зобов'язання згідно з національним законодавством Італії?

Відповідь: Загальна податкова інформація для іноземних громадян, які переїжджають або вже працюють та/або проживають в Італії, доступна за наступним посиланням:

<https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/web/english/nse/individuals>

12) Додаткова інформація щодо податкових наслідків

Просимо надати будь-яку додаткову інформацію, яка може мати значення для визначення податкового зобов'язання та виконання вимог податкового законодавства для фізичної особи, яка прибуває до Італії з причин, що спричинили вимушену міграцію.

Відповідь: Немає додаткової інформації.

13) Контактна інформація для звернення за підтримкою

Просимо надати контактну інформацію органів влади в Італії, звідки українці, які переїхали до Італії через війну, можуть отримати роз'яснення щодо своїх податкових зобов'язань в Італії.

Відповідь: Всі канали, через які Агентство доходів надає допомогу у фіскальних питаннях, можна знайти за наступним посиланням:

<https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/web/english/nse/contact-us>
